



LEVENSLLOOPBESTENDIG WONEN IN VLEDDER

Inhoudsopgave

1. Inleiding: Kanteling in het zorgbeleid van de overheid
2. Reactie van de kant van de inwoners
3. Leidraad
4. Infrastructurele versterking
 - 4.1 Informatie en contactcentrum Zorg & Welzijn Naobuur
 - 4.2 Lesturgeonplein het dorpsplein
 - 4.3 Kleinschalige zorgvoorziening
5. Samenhang
6. Levensloopbestendig dorp
7. Resultaat
8. Bestemmingsplan Vledder-noord
9. Geprognosticeerde zorgbehoefte
10. Behoefteprognose voor Vledder en omstreken
11. Welke behoefte geven inwoners zelf aan
12. Volume zorg en zorg-gerelateerde bouw
13. Voorzieningen aan het Lesturgeonplein
14. Zorginkoop

Onderwerp: **Levensloopbestendig wonen in Vledder**

1. Inleiding: kanteling in het zorgbeleid van de overheid.

De overheid heeft in de afgelopen jaren haar beleid inzake zorg en ondersteuning ingrijpend gewijzigd vanwege enerzijds demografische en maatschappelijke veranderingen en anderzijds door vergrijzing van de bevolking oplopende kosten van collectief gefinancierde intramurale zorgvoorzieningen.

De wet- en regelgeving is sindsdien aangepast op beleidsdenken dat aansluit op maatschappelijke ontwikkelingen, o.m. het gegeven dat burgers mondiger en zelfstandiger zijn dan vroeger. Dat mensen zelf keuzen willen maken, hun eigen leven willen inrichten maar ook dat mensen voor elkaar kunnen zorgen. De overheid appelleert daarmee aan de verantwoordelijkheden die ieder van ons heeft voor zijn/haar leven, gezondheid en welzijn en dat van naasten.

Die omslag in denken staat binnen de overheid bekend als de “kanteling”.

De daaruit voortvloeiende transformatie werpt ook een nieuw licht op het definiëren van een zorgvoorziening. Het traditionele verzorgingshuis voor mensen met een beperkte zorgindicatie (tot en met ZZP 4) is niet meer van deze tijd. Het streven is binnen de lokale, sociale infrastructuur zorgarrangementen, afgestemd op woon-, ondersteuning- en zorgbehoefte, te ontwikkelen.

We verwijzen dienaangaande ook naar het inkoopbeleid dat het Zilveren Kruis Zorgkantoor hanteert voor het contracteren van zorg in Drenthe. Zilveren kruis wil recht doen aan de wijzigende vraag en voorkeuren van mensen en aan haar zorgplicht. Als regisseur voor Wlz-zorg (Wet langdurige zorg) wil Zilveren Kruis Zorgkantoor Wlz geïndiceerde zorg in de wijk/dorp, in de eigen woonomgeving van cliënten mogelijk maken.

2. Reactie van de kant van de inwoners van Vledder

Sinds de aankondiging van die kanteling in het beleidsdenken is op initiatief van dorpsbelang Vledder het gesprek gestart over de vraag hoe wij met elkaar kunnen anticiperen op de van overheidszijde geuite verwachting.

In de notitie: *Burgerparticipatie in de opbouw van de sociale en zorginfrastructuur in het dorp Vledder* staat beschreven wat de inwoners van Vledder hebben ondernomen voor een toekomstgerichte ontwikkeling van hun dorpsgemeenschap. We verwijzen er graag korthedshalve naar.

De inwoners van Vledder en omstreken onderkennen hun verantwoordelijkheid voor het behoud van zelfredzaamheid en zelfstandigheid. Ze signaleren tegelijkertijd een leemte tussen wat er aan “Naoberschap” in een sterk vergrijsd dorp kan worden gewaarborgd en de ondersteuning en zorg die op basis van WMO en zorgverzekeringswet (Zvw) kan worden geboden. Het voedt hun twijfel over de vraag of hen in het dorp in alle levensfasen tijdige en vakbekwame hulp geboden kan worden bij oplopende lichamelijke en/of psychische belemmeringen. Men ziet voornamelijk Vledder niet als een dorp dat hen een goede, toegankelijke en veilige woonomgeving kan bieden, waar mensen kunnen beschikken over een woning die past bij hun levensfase en waar waarborgen zijn gecreëerd voor passende ondersteuning en zorg aan huis, dan wel in een in het dorp gelegen zorgvoorziening. Mensen hechten aan het behoud van hun sociale contacten in de dorpsgemeenschap. Ook in omstandigheden dat het wonen thuis een (te) grote opgave is geworden. Men vreest elders voor vereenzaming. Met het realiseren van een zorgvoorziening in het dorp kan aan die behoefte tegemoet worden gekomen en als vitale dorpsgemeenschap kunnen we een constructieve bijdrage leveren aan het behoud van zelfredzaamheid en zelfstandigheid in alle levensfasen.

3. Leidraad

Als dorpsgemeenschap staan wij met andere woorden voor de vraag wat ons te doen staat om bij te kunnen dragen aan het welbevinden van de inwoners en hun twijfel weg te kunnen nemen omtrent de beschikbaarheid van deskundige ondersteuning en zorgverlening in alle levensfasen in het dorp. We hebben dat recentelijk (januari '17) besproken in buurtgesprekken. We zijn het er met elkaar over eens dat het om een integrale benadering vraagt waarin het medische en sociale domein elkaar ondersteunen en versterken, zo dicht mogelijk in de buurt van de mensen die het betreft. Strikt genomen zeggen wij daarmee dat gezondheid niet langer alleen het domein van zorgprofessionals is, maar dat het gaat om een verantwoordelijkheid die ons allen aan gaat.

4. Infrastructurele versterking

Om als dorpsgemeenschap met elkaar verantwoordelijkheid te kunnen dragen voor het bereiken en op peil houden van een aantrekkelijke, veilige leefomgeving met waarborgen voor een tijdige en vakbekwame ondersteuning en hulpverlening achten wij de onderstaande versterking van de sociale- en zorginfrastructuur nodig.

4.1 A. Een pakket van welzijnsactiviteiten dat gericht is op "Ontmoeten en Verbinden". B. Een wijkverpleegkundige die in staat is gezondheidsproblemen in een maatschappelijke context te plaatsen in samenwerking met welzijnswerkers en vrijwilligers/mantelzorgers

De basis is daarvoor inmiddels gelegd met het openen van **Naobuur**, het informatie- en contactcentrum Zorg & Welzijn in Vledder; het ontmoetingspunt voor alle inwoners en functioneel als "thuishonk" voor vrijwilligersorganisaties, welzijn- en hulpverleningsorganisaties.

Naobuur is gehuisvest aan de Lesturgeonplein.

Ad.A Het gaat om het versterken van en in stand houden van onderlinge betrokkenheid en wederkerigheid in relaties ("Naoberschap") en om het realiseren van een coördinatiepunt om haal- en breng verzoeken te kunnen faciliteren in de dorpsgemeenschap.

Denk aan klusjes thuis, boodschappendienst, recreatieve activiteiten ed.

Ad.B. In essentie gaat het om de behoefte aan een "Public health" werker in de dorpsgemeenschap. Door voor deze "public health" werker cq wijkverpleegkundige domicilie te kiezen te midden van vrijwilligers/ Naobuur kan de vereiste wederkerigheid in welzijn- en zorgrelaties op een natuurlijke wijze gestalte en inhoud krijgen. Als goed ingevoerde "Public health" werker kan hij/zij de samenwerking tussen vrijwilligers/mantelzorgers en de (para) medische professionals in het dorp versterken en bij dragen aan een goed functionerend dorpssteam.

4.2 Lesturgeonplein als dorpsplein ontwikkelen waar jong en oud elkaar kunnen ontmoeten en samen activiteiten kunnen ontplooiën.

Rondom het Lesturgeonplein liggen gebouwen die een belangrijke, multifunctionele functie kunnen gaan vervullen voor welzijnsactiviteiten. Denk aan de bibliotheek, de Gerf nabij de kerk en een deel van het zalencomplex van café-restaurant de Tippe die ruimte kunnen bieden aan bijvoorbeeld dagopvang en fysio voor senioren als ook aan cursorische en recreatieve activiteiten. We denken ook aan zgn. intergenerationele activiteiten die de interactie tussen de oude en jonge generatie kunnen bevorderen.

Gelet op de slechte staat van onderhoud en moeilijke begaanbaarheid is herinrichting van het plein noodzakelijk. De gemeente heeft ons laten weten het plein te willen herinrichten zodra de komst van een woonzorgcentrum realiteit wordt.

4.3 Tot stand brengen van een kleinschalig zorgvoorziening in Vledder-noord.

Inwoners vrezen bij gebrek aan tijdige en vakbekwame hulpverlening in de avond- en nachtelijke uren noodgedwongen de dorpsgemeenschap te moeten verlaten. Zij voorzien dat daarmee de kans op verschraving van sociale contacten zal toenemen en daarmee het risico op vereenzaming.

Om te bereiken dat mensen niet naar elders hoeven te verhuizen en om waarborgen te realiseren voor tijdige en vakbekwame hulpverlening zien de inwoners de bouw van een kleinschalige zorgvoorziening als een noodzakelijkheid.

Met een zorgvoorziening in het dorp kan de thuiszorg ook structureel worden versterkt met bijvoorbeeld nachtzorg en zorg op afroep thuis, 24 uur per dag, 7 dagen per week.

In het bestemmingsplan Vledder-noord heeft de gemeente Westerveld de locatie voor de bouw van een zorgvoorziening met maximaal 32 plaatsen aangegeven, direct gelegen achter het Thomashuis, dat aan het Lesturgeonplein ligt

5.Samenhang

Naobuur, Lesturgeonplein en zorgvoorziening vormen in combinatie met elkaar een drie-eenheid waarin sprake is van wederzijdse versterking van de functionaliteit in ondersteuning en zorg. Als één van deze drie bouwstenen niet tot z'n recht komt, is de kans groot dat de bodem uit onze aanpak weg valt en we niet bereiken wat we willen bereiken, namelijk het voorkomen dat mensen de dorpsgemeenschap moeten verlaten vanwege ontoereikende ondersteuning- en zorgverlening.

Met het realiseren van een zorgvoorziening kan de bereikbaarheid van gekwalificeerde hulpverleners in de thuiszorg 24 uur per dag, 7 dagen per week worden gewaarborgd en kan in Naobuur de verbinding tussen vrijwilligers/mantelzorgers en professionele hulpverleners worden gelegd.

Het Lesturgeonplein kan, gelet op haar ligging tussen Naobuur en zorgvoorziening, de verbindende schakel vormen en na herinrichting als dorpsplein de ontmoeting tussen jong en oud in het dorp optimaliseren.

Met het realiseren van de omschreven drie-eenheid kan de ontwikkeling tot een levensloopbestendige woonomgeving in Vledder een goede basis krijgen en kunnen we verder werken we aan een aantrekkelijke, veilige en leefbare omgeving waarin voor inwoners in alle levensfasen maatvoering in ondersteuning en zorg kan worden geboden.

6.Levensloopbestendig dorp

Een levensloopbestendig dorp kenmerkt zich niet alleen door een op alle levensfasen afgestemde woonareaal maar ook door een pakket aan ondersteuning- en zorgfaciliteiten. We hechten aan de eigen regievoering van de inwoners en hebben om die reden in het ontwikkelplan aandacht voor de onderstaande levensdomeinen.

- Sociale contacten. Extramuralisering van de zorg heeft als consequentie dat mensen langer thuis wonen met zorg aan huis en dat zieke dorpsgenoten eerder dan voorheen ontslagen worden uit ziekenhuizen. Extramuralisering stelt daarmee extra eisen aan inhoud en omvang van de welzijnsactiviteiten in het dorp. In het dorp kennen we anno 2017 een reeks aan vrijwilligersactiviteiten die gericht zijn op ontmoeting, verbinding en vermaak. Door de extramuralisering is er nu ook behoefte aan het tot stand brengen van dagactiviteiten voor ouderen met en zonder indicatie in een voor hen vertrouwde omgeving/ons dorp, samen met vertrouwde mantelzorgers. Ter bevordering van de vitaliteit van de dorpsgemeenschap is het van belang dat er ook welzijnsactiviteiten tot stand komen die de intergenerationale ontmoeting en verbinding bevordert.

Als intergenerationale activiteit kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het gezamenlijk Organiseren van "maaltijd en ontmoeting" met groenten uit een volkstuin.

- Woonomgeving. De wijze waarop een woning is ingedeeld en ingericht bepaald mede de mogelijkheden tot behoud van zelfredzaamheid in eigen woonomgeving. Inwoners kunnen in Naobuur op weg geholpen worden in het vinden van een oplossing. Het toepassen van

signalerings- en communicatiemogelijkheden met buren en/of hulpverleners kan bijvoorbeeld bij dragen aan het zelfstandig kunnen blijven wonen.

”Naoberschap” / Burenhulp is daarbij van grote waarde.

Monitoring op afstand d.m.v. het gebruik van domotica kan tevens op indicatie een welkome ondersteuning bieden evenals What’s app toepassingen voor het met elkaar bewaken van een veilige woonomgeving.

Om te bereiken dat mantelzorg niet alleen een door naaste familie gevoelde opdracht is, is het versterken van wederkerige relaties in de naaste omgeving een belangrijk aandachtspunt voor het bereiken van de nagestreefde sociale samenhang en onderlinge betrokkenheid in de dorpsgemeenschap

- Dagopvang en vrijetijdsbesteding. Op een prettige en zinvolle manier de dag doorkomen is groot belang voor het welbevinden van iedereen. De aanwezigheid van een “Dorpskamer” als het kloppend hart van het dorp kan ontmoetingsmogelijkheden bevorderen en naast verpozing en vermaak ook actieve dagbestedingsmogelijkheden bieden. Gelet op de zeer beperkte openbare vervoersmogelijkheden is dagopvang in het dorp ook gewenst. Het voorkomt het reizen voor mensen die doorgaans al kampen met een afnemende zelfredzaamheid.
- Gezondheid en preventie. De huisartsen houden geregeld een zgn. “Hometeam” overleg waarin zij samen met de paramedische hulpverleners patiënten met meervoudige problematiek bespreken. Verbinding tussen het “hometeam” en het voorliggende veld van welzijn- en vrijwilligersorganisaties in het dorp is van groot belang. In Naobuur wordt daar hard aan gewerkt. Dit initiatief zal aan kracht winnen als een wijkverpleegkundige in de hoedanigheid als “public health” werker er domicilie kiest en zich sterk maakt voor verbinding in het dorpsnetwerk. Het is ons ideaal het tot stand brengen van een dorpssteam waarin “hometeam” participanten en de vrijwilligers en mantelzorgers nauw met elkaar samenwerken en er door hen in gezamenlijkheid aan gezondheid bevorderende en op preventie gerichte activiteiten wordt gewerkt. In dat kader passen bijvoorbeeld preventieve gezondheidsconsulten die gericht zijn op leefstijladviezen en het kunnen voorkomen van vereenzaming. Het gaat om het op peil houden/brengen van lichamelijk en geestelijk welbevinden.
Bij het inhoud geven aan een woonzorgcentrum zal in het bijzonder aandacht zijn voor de mogelijkheden tot het realiseren van voldoende waarborgen voor (ong geplande) nachtzorg, zorg op afroep in de thuissituatie als ook voor calamiteitenzorg en crisisopvang. Dit laatste is ook belangrijk om overbelasting van mantelzorgers te voorkomen. Het sterkt hen als er gerekend kan worden op een veilig en betrouwbaar vangnet van zorg en opvang.
- Haal- en brengdiensten. We kennen service aan huis faciliteiten. Denk aan “Tafeltje dek je” en bijvoorbeeld een klussendienst als ook vervoer –en begeleidingsmogelijkheden naar b.v. een (poli-)kliniek en theaterbezoek in de regio. Naobuur krijgt daarin steeds meer een coördinerende en faciliterende functie.
- Vitaliteit en participatie Het faciliteren van fitheid bevorderende activiteiten past in het streven inwoners te stimuleren tot een op behoud van gezondheid en welbevinden gerichte leefwijze. Voor minder mobiele inwoners is het van belang dat zij bij activiteiten in het dorp betrokken te kunnen houden. Voor hen willen we vervoersfaciliteiten ontwikkelen. In Naobuur kan daarvoor de inzet van vrijwilligers geregeld worden. Een mooi activeringsvoorbeeld is de stichting Duo fiets; een vrijwilligersorganisatie die minder mobiele dorpsgenoten de mogelijkheid biedt zich op de fiets te vermaken in de mooie natuurrijke omgeving.
- ICT en domotica. Om te bereiken dat mensen ook met opkomende fysieke en/of mentale moeilijkheden in hun huiselijke omgeving kunnen blijven wonen is de introductie van domotica als hulpmiddel aangewezen. Domotica staat voor elektronische communicatie tussen allerlei elektrische toepassingen in de woning en woonomgeving ten behoeve van

ondersteuning en/of zorgafhankelijke dorpsgenoten en hun hulpverleners. Met domotica kunnen zorgtaken, communicatie, ontspanning en andere huiselijke bezigheden gemakkelijker worden gemaakt. Onbekendheid met dergelijke apparatuur in de huiselijke setting kan met workshops ed. worden overbrugd.

7. Resultaat

We staan met andere woorden een ontwikkeling voor die aansluit op maatschappelijke ontwikkelingen en daarop geënte wet- en regelgeving.

We nemen daarbij de oproep tot het dragen van een eigen verantwoordelijkheid die ieder van ons heeft voor zijn/haar leven, gezondheid en welzijn en dat van naasten serieus.

We zetten in op het tot stand brengen van een positieve gezondheidsattitude in de dorpsgemeenschap.

Door Machteld Huber is positieve gezondheid als volgt gedefinieerd:

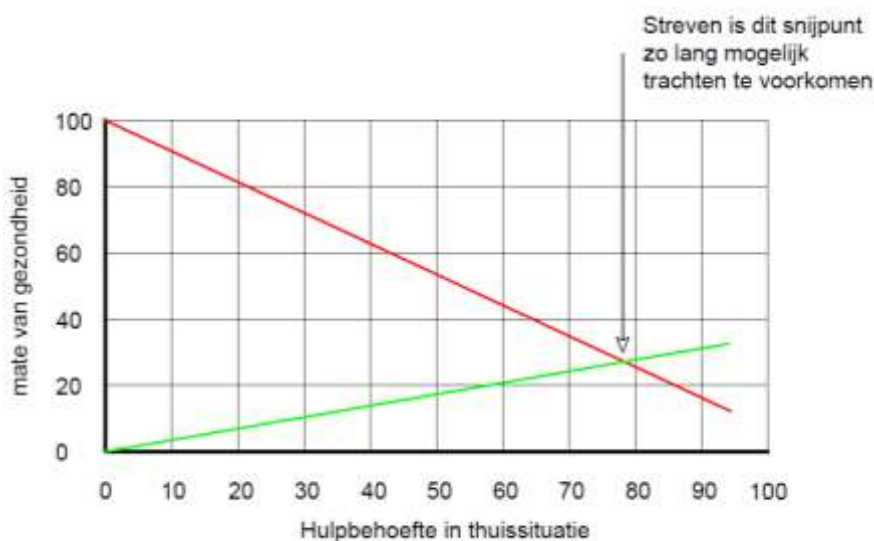
Gezondheid is het vermogen zich aan te passen en eigen regie te voeren, in het licht van de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven.

Het leidt tot een sociale- en zorg infrastructuur die ertoe bijdraagt dat mensen ook met een oplopende ondersteuning- en zorgbehoefte langer dan voorheen thuis kunnen blijven wonen.

Dankzij een dorpsgemeenschap die voor haar inwoners de noodzaak tot een verhuizing naar elders i.c. opname in een gesloten intramurale zorgsetting met elkaar wil voorkomen tot dat een “volledig pakket thuis” niet meer toereikend is en een verhuizing naar in het dorp gelegen zorgvoorziening geen passend alternatief meer is. Er is dan kortweg gesteld sprake van een geestestoestand die het wonen in een woonzorggroep (ZZP5) door ernstige gedragsproblematiek niet meer verantwoord maakt. Als dat het geval is opteren we voor een verhuizing naar een op zware dementie en daarmee gepaard gaande overlast, ingerichte zorgsetting.

Met de vorenstaande oriëntatie als leidraad voor het optimaliseren van de sociale- en zorginfrastructuur kunnen we op een constructieve en vertrouwenwekkende wijze elkaar bij staan en een bijdrage leveren aan welzijn en welbevinden van de inwoners van Vledder en omstreken.

Anders gezegd: Met de door ons voorgestane versterking van de sociale- en zorg infrastructuur willen we voorkomen dat de lijn van afnemende gezondheid en de lijn van oplopende ondersteuning- en zorgbehoefte elkaar gaan kruisen. Daarna kan een verhuizing naar een gesloten intramurale zorgsetting elders aan de orde komen. Zie onderstaande grafiek.



8. Bestemmingsplan Vledder-noord

In 2014 is het bestemmingsplan Vledder-noord vastgesteld.

Het plan is vanuit de gemeente gemotiveerd vanuit de overweging dat Vledder één van de vier hoofdkernen van de gemeente Westerveld is en dat het gemeentelijke beleid zich richt op concentratie van wonen en zorg in deze kernen. Als enige hoofdkern ontbeert Vledder een zorgvoorziening en verpleegcapaciteit.

In het bestemmingsplan staat dat de gemeente naast een zorgvoorziening in het bijzonder ruimte wil bieden aan nieuwbouw voor mensen die op de gemeentelijke woningmarkt in de knel zitten, te weten: zorgbehoefte ouderen en starters.

Met het vaststellen van het bestemmingsplan Vledder-noord ging een lang gekoesterde wens van de inwoners in vervulling. In de toenmalige gemeente Vledder was reeds in 1997 een concept-bestemmingsplan opgesteld. Maar de fusiegemeente Westerveld heeft na de gemeentelijke herindeling in het daarop volgende jaar de planologische procedure voor het bestemmingsplan opgeschort. Sindsdien zijn er nauwelijks nog woningen in Vledder gebouwd.

In 2005 groeide het besef dat Vledder nieuwe woon/bouwmogelijkheden nodig heeft om als hoofdkern haar vitale functies te kunnen blijven vervullen. Dit is ook terug te vinden in het toentertijd vigerende woonplan van de gemeente Westerveld.

De zorggroep Noorderboog/Meppel sprak in 2011 haar voornemen tot realisatie van een zorgvoorziening in Vledder uit. Echter, tegen alle sindsdien door hen gewekte verwachtingen in heeft de zorggroep Noorderboog ons na de zomer 2016 laten weten dat zij hun voornemen tot realisatie van een zorgvoorziening in Vledder-noord hebben moeten herzien. Zij blijken hun traditionele verzorgingshuis de Menning in Wilhelminaoord niet van de hand te kunnen doen. Zij opteren nu voor een ingrijpende renovatie om dat gebouw brandveilig en geschikt te maken voor zorgverlening aan mensen met zeer zware zorgpakken. Hun noodgedwongen keuze laat echter onverlet de behoefte aan een zorgvoorziening in Vledder.

9. Geprognosticeerde zorgbehoefte

In 2015 is door FAME/Zwolle een gebiedsmonitor inzake vraag en aanbod in de gemeente Westerveld opgesteld. Er zijn door FAME verschillende bronnen geraadpleegd. (CBS, provincie Drenthe, Alzheimer Nederland en LinkinCare)

De bevindingen in deze gebiedsmonitor laten de onderstaande ontwikkeling in de behoefte aan beschermende woosettingen zien:

Jaar	Aanbod	Vraag	Planbehoefte
Jaar 2015			
Beschermd wonen dementie	49	118	69
Beschermd wonen somatisch	36	43	7
Jaar 2020			
Beschermd wonen dementie	81*	144	63
Beschermd wonen somatisch	36	53	17
Jaar 2023			
Beschermd wonen dementie	81*	187	106
Beschermd wonen somatisch	36	68	32

*In dit getal is de realisatie van een nog te realiseren verpleegsetting met 32 plaatsen voor mensen met een intensieve zorg-, begeleiding- en toezichtvraag (ZP 5/7) oftewel dementerende mensen met gedragsproblematiek in de Menning/Wilhelminaoord verdisconteerd

Op basis van dit onderzoek kan dus vastgesteld worden dat voor de kwantitatieve vraag naar huisvesting voor mensen met dementie tussen 2015 en 2020 een uitbreiding met 63 bescherming biedende wooneenheden is vereist. Tegelijkertijd kunnen we vaststellen dat die vraag na 2020 nog

aanzienlijk zal toenemen. Daarmee ontstaat tussen 2020 en 2030 een planbehoefte voor 106 appartementen voor mensen met dementie en 32 appartementen voor mensen met een somatische ondersteuningsvraag in de gemeente Westerveld.

Naast de behoefte aan beschermd wonen is ook behoefte aan beschut wonen in kaart gebracht. Hieruit blijkt een tekort in Westerveld van 305 woningen/appartementen, oplopend naar 347 in 2020 en 544 in 2030.

10. Behoefteprognose voor Vledder en omstreken.

In de door FAME in 2015 opgestelde gebiedsmonitor is ook de specifieke behoefte onder de inwoners in Vledder en omstreken uitgewerkt. De prognose inzake die behoefte is gebaseerd op de aanwezigheid van 1104 en 1533 mensen van 65 jaar en ouder in resp. 2020 en 2030.

De verwachte groei ziet er als volgt uit:

*De vraag naar huisvesting voor mensen met dementie zal oplopen van 35 (in 2020) naar 45 (in 2030).

*Voor mensen met een zware somatische zorgvraag verwacht men dat de behoefte van 13 naar 16 zal oplopen in resp. 2020 en 2030

* In 2020 resp. 2030 verwacht men dat de groep mensen met een ondersteuningsbehoefte ZZP4 zal toenemen van 16 naar 21

*Men gaat ervan uit dat 25% van de 75+ inwoners aangewezen zijn op een ondersteuning- en/of zorgarrangement dat gericht is het zelfstandig kunnen blijven wonen. In aantallen uitgedrukt komt dit tussen 2020 tot 2030 neer op een groei aan zorgarrangementen van 158 naar 205.

Een zorgarrangement wordt in de gebiedsmonitor omschreven als een integrale aanpak van wonen, dienstverlening, services en zorg, gericht op het zelfstandig kunnen blijven wonen.

11. Welke behoefte geven de inwoners zelf aan?

In 2016 is middels een enquête de inwoners gevraagd naar hun woonwensen. Die blijken sinds hun komst naar Vledder nogal te zijn veranderd. Uit de enquête blijkt dat men over goed geoutilleerde woningen beschikt. Het gros van de woningen is aangepast, of kan worden aangepast, met een traplift en/of aanbouw van een slaapkamer en badkamer op de begane grond. Wat knelt is de grootte van huis en tuin. Steeds meer inwoners geven aan dat ze door afnemende vitaliteit zelf steeds meer moeite hebben met het onderhouden van huis en tuin.

Mensen willen graag het te grote huis van de hand doen en opteren voor een kleinere woning in Vledder.

Er blijkt behoefte aan kleinere koop- en huurwoningen in de zgn. vrije huur sector. Bij voorkeur nabij een zorgvoorziening waar zeven dagen per week en 24 uur per dag woon- en wijkzorg kan worden gewaarborgd.

Uit hun reacties blijkt dat het actuele gebrek aan dergelijke woningen hen er toe brengt om te kijken naar huisvestingsmogelijkheden elders. We zien ook dat mensen om die reden, vaak tegen hun zin, gaan verhuizen. Onzekerheid omtrent het op peil kunnen houden van het actuele zorg- en ondersteuningsniveau in het dorp blijkt een bepalende factor voor een verhuizing naar elders te zijn en ongewenst de krimp in ons dorp te versterken.

Inwoners, zowel de "Drentenieren" als degenen die in Vledder en omstreken geboren en getogen zijn, geven tegelijkertijd aan niet te willen verhuizen omdat men zich "geworteld" voelt in ons dorp. Vledder is hun vertrouwde omgeving waar men zich omringd weet door vrienden en bekenden. Men ziet ook om zich heen dat als het er op aan komt inwoners naar elkaar om kijken en zorgen voor hun naasten. Het veelzijdige verenigingsleven heeft mensen met elkaar verbonden en de sociale cohesie versterkt. De kwaliteit van de huidige woonomgeving en de door de jaren heen ervaren "naoberschap" heeft daarbij het "nestelen" in Vledder versterkt.

Met andere woorden,

Vledder-noord wordt door hen gezien als een aantrekkelijke woonomgeving voor de naaste toekomst. Het biedt hen de mogelijkheid in het dorp te blijven wonen, waarin men “Naoberschap” en beschutting heeft ervaren als ook betrokkenheid bij de door hen gewaardeerde dorpsgemeenschap.

De inwoners geven aan ook behoefte te hebben aan kortdurende, tijdelijke opnamemogelijkheden. Gelet op het beleid dat gericht is op het verkorten van de opnameduur in ziekenhuizen geven dorpsgenoten aan dat na een ziekenhuisopname terugkeer naar huis niet altijd vanzelfsprekend is in een dorp waar onder de vergrijsde bevolking de groep alleenstaande ouderen toeneemt. Ze hebben behoefte aan een tijdelijke opvang met passende ondersteuning en/of zorgverlening.

De behoefte kan bijvoorbeeld ontstaan voor alleenstaanden die na een ziekenhuis opname niet naar huis kunnen/durven, zich alleen niet vertrouwd voelen en uit balans raken. Het geldt ook voor dorpsgenoten die na een ziekenhuisopname nog tijdelijk aangewezen blijven op 24 uren verzorging en/of toezicht gelet op de aard van de lichamelijke en/of psychische problematiek.

Er kan zich ook een acute crisissituatie voor doen waarin een ziekenhuisopname niet, maar een 24 uren ondersteuning en zorg onder begeleiding van een huisarts wel nodig is.

We kennen ook dorpsgenoten, zonder noemenswaardig netwerk, die dusdanig ziek kunnen worden dat een tijdelijke opvang in een zorgsetting noodzakelijk wordt.

Mantelzorgers kunnen ook uitvallen en mantelzorgers kunnen uit preventief oogpunt (b.v. om overbelasting tegen te gaan) ook gebaat zijn bij een tijdelijke opname van degene die ze ondersteunen en verzorgen.

Kort om, we moeten er rekening mee houden dat er sprake kan zijn van een tijdelijke verhuisbehoefte naar een zorgvoorziening.

Het is belangrijk dat de inwoners op tijdelijke opvang in het dorp kunnen rekenen.

De inwoners attenderen op het gegeven dat 75+ senioren minder reisvaardig worden en bij gebrek aan passende openbare vervoersmogelijkheden gemiddeld meer dan elders voor vervoersvragen komen te staan. Op die leeftijd durft of kan niet elke senior meer auto rijden. Dit knelt daar doorgaans de mensen anderen niet tot last willen zijn en hun bezoek aan partner neigen uit te stellen. Dat is om meer dan één reden ongewenst. Het trekt een zware wissel op hun welbevinden.

12. Volume zorg en zorg-gerelateerde bouw

Kijken we naar de behoefteprognose van bijvoorbeeld FAME e.a en geven we ons rekenschap van de door inwoners aangegeven behoeften dan ligt de bouw van de onderstaande zorgvoorziening in Vledder-noord in de rede. Onze realiteitszin brengt ons er wel toe die behoefte te nuanceren vanwege het feit dat de opnameduur in een zorgvoorziening met het doorvoeren van een goede wijkzorg in het dorp korter wordt. Die trend is ook waarneembaar in zorgcentra elders in het land waar de gemiddelde opnameduur de laatste jaren ook beduidend terugloopt. Er is steeds minder sprake van jarenlange opnames. De opnameduur beperkt zich doorgaans tot één á anderhalf jaar. Bij het bepalen van de exacte bouwlocatie is het ons inziens dan ook verstandig rekening te houden met een toekomstige uitbreidingsbehoefte.

- De bouw van een zorgvoorziening met 16 plaatsingsmogelijkheden voor mensen die niet meer op verantwoorde wijze thuis kunnen blijven wonen vanwege de geïndiceerde ondersteuning- en zorgbehoefte, vergelijkbaar met een zorgzwaarte pakket ZP 5. Qua vormgeving denken we aan een boerderij met bijgebouwen die in carré zodanig gesitueerd worden dat er sprake is van een beschutting biedende binnentuin. De appartementen/studio's zullen in grootte variëren om al naar gelang de ondersteuning- en zorgvraag, bijvoorbeeld al dan niet rolstoel-gebonden, zorgbehoefte inwoners te kunnen huisvesten. In het pand komen ondersteunende functies die passen bij de geïndiceerde zorg. Denk aan ontmoetingsruimte/huiskamer ten behoeve van het zgn. “groeps wonen” en verpleegpost. Met het zgn. “groeps wonen” streven we naar het op peil houden van sociale interacties en hen “bij het leven” te houden in hun zorgomgeving.

- De overige ondersteunende functies zien wij bij voorkeur gesitueerd rondom het Lesturgeonplein. Daarmee onderstrepen we de intentie zorgafhankelijke mensen blijvend onderdeel te laten zijn van de dorpsgemeenschap.
- Daarnaast is er behoefte aan minstens 16 levensloopbestendige, energiezuinige woningen waar ondersteuning en zorg op afroep beschikbaar is en thuiszorg tot op hoog niveau kan worden gewaarborgd. Dit sluit aan op de wens van menig senior in het dorp om het te grote huis/tuin in te ruilen voor een kleinere woning met waarborgen voor adequate ondersteuning en zorg zodra het verouderingsproces daar aanleiding toe geeft.
- Het ontbreekt anno 2016 in Vledder aan zgn. nul-treden koopwoningen met een tweetal slaapkamers. Er is belangstelling voor zowel koop – als huurwoningen. Gelet op de gewenste beschutting/veiligheid ligt het voor de hand deze woningen te situeren nabij de zorgvoorziening en te kiezen voor een bouwstijl die bijdraagt aan hun behoefte aan geborgenheid en veiligheid, zonder in te leveren op privacy.
- In Vledder is er ook behoefte aan woningen voor starters. Het bestemmingsplan Vledder-noord biedt daartoe de mogelijkheden. De bouw van dergelijke woningen draagt er toe bij dat deze nieuwe wijk geen institutionele uitstraling krijgt en de wijk aantrekkelijk wordt voor mensen van alle leeftijden.
- Tijdens de buurtgesprekken hebben inwoners aangegeven Vledder-noord aantrekkelijk te vinden voor het bouwen van een nieuw huis. Het bestemmingsplan biedt daar ook ruimte voor mits de komst van een zorgvoorziening realiteit is geworden. Met het bouwrijp maken van Vledder-noord wordt de gewenste bevolkingsgroei in Vledder gestimuleerd en het op peil houden van de voorzieningen en het winkelbestand ook in positieve zin bevorderd.

13. Voorzieningen aan het Lesturgeonplein

Om voor inwoners de mogelijkheden tot ontmoeting en participatie te optimaliseren is het van belang dat voorzieningen, die de sociale samenhang versterken, worden samengebracht aan het Lesturgeonplein. Met het groeperen van dergelijke voorzieningen aan één plein wordt de kans op ontmoeting en beleving van een dorpsgemeenschap geoptimaliseerd en kan de wederkerigheid in sociale contacten tussen jong en oud worden gestimuleerd. Dit is van belang voor zowel de vitale als kwetsbare dorpsgenoot. We denken daarbij aan sociaal-culturele activiteiten, (de Tippe beschikt bijvoorbeeld over een theaterzaal) en aan dagopvang/dagbehandeling, aan fysiotherapie voor senioren maar ook aan bijvoorbeeld een prikpoli, een consultatiebureau voor zuigelingen en wijkzorgfaciliteiten voor thuiszorgorganisaties. Naobuur als de dorpskamer van Vledder kan daarin een sterk verbindende rol vervullen.

14 Zorginkoop

Het Zilveren Kruis Zorgkantoor heeft ons schriftelijk laten weten dat het initiatief van de inwoners van Vledder past in hun vigerende en toekomstige inkoopbeleid. Het sluit aan op hun streven op de wet langdurige zorg geïndiceerde zorgverlening in het dorp, in de eigen omgeving van cliënten mogelijk te maken.

In hun regio-analyse wordt de behoefte aan Wlz geïndiceerde zorg in Vledder/gemeente Westerveld ook bevestigd.

Het Zilveren kruis Zorgkantoor heeft ons laten weten productieafspraken te willen en ook te kunnen maken voor het leveren van de geïndiceerde zorg in de toekomstige zorgvoorziening in Vledder. Daartoe zullen afspraken worden gemaakt met de nog te contracteren zorgorganisatie die de zorg in het woon-zorggebouw gaat leveren

1^e April 2017.

2^e versie in hoofdstuk 14 aangepast januari 2020